

**МУНИЦИПАЛЬНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
ЯРАШЬЮСКАЯ ОСНОВНАЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА**

Принято:
на заседании педсовета
протокол № 1 от 31.08.2019г.

Утверждено:
директор школы
Приказ № 217 от 31.08.2019г.

**Рабочая программа
учебного предмета
«Коми язык»**

Уровень образования (класс): начальное общее(1-4 классы)

Составители: Мингалева Вера Вениаминовна, Мартюшева Валентина
Васильевна, Попова Галина Ивановна

Срок реализации программы: 4 года

Составлена на основе:
Коми кыв. 1-4 классъяслы уджтас.
Сыктывкар. 2013 г.

Пст. Ярашью

2019 год

Содержание.
Грамотаё велөдөм. 1 класс. 99 час.

Юкөн №	Юкөн нимьяс	Час лыд	Велөдантор
1	Анбурводзвывса кадколаст	15	<p>Серни . «Анбур» небөгөн да прописьон төдмасьом. Кузь да дженьыд визьяс гижөм.</p> <p>Велөдчан көлуй . Кыв . Предмет нимьяс. Улітіыс гөгрөстөм дженьыд визь гижөм. Школаын велөдчөм. . Улітіыс да вылітіыс гөгрөстөм визь гижөм.</p> <p>Челядьлөн ворсөмьяс да ворсанторьяс. Увсянь вывлань Кузь вочасөн гөгрөстөм визь гижөм.</p> <p>«Өшкамөшка» небөгөн төмасьом. Текст. Чужан му. «Серникузя» понятиеөн төдмасьом. Петля визь гижөм.</p> <p>Вөрса пемөсьяс да гут-гаг. «Слог» понятие. Выліас петля визь гижөм.</p> <p>Олан керка да гортгөгөрсә овмөс. Гортса пемөс нимьяс. Согласной да гласной шыяс. Кык пөлөс кытш джын гижөм.</p> <p>Вөр-ва гожөмын. Вөр-валөн озырлун. Шыяс боксянь кыв видлалөм. . Кык пөлөс ыджыд кытш джын гижны велөдчөм.</p> <p>Велөдчысьлөн лунся режим. . Кытш джынъя визь гижөм.</p> <p>Керка пытшкөс. Сеян-юан. Дозмук. . Шыгрөс кытш йитөда визьясөн гижөм.</p> <p>Сьылөмөн мойдөн төдмасьом Ыджыд шыгрөс кытшьяс гижөм.</p> <p>Матігөгөрсә олөмкөд төдмасьом.</p>
2	Анбурдырся кадколаст	74	<p>А,а шыпасьясөн төдмасьом, \a\ шы. Ичөт да ыджыд а. А шыпасьяс гижөм.</p> <p>О,о шыпасьяс, \o\ шы. Ичөт да ыджыд о, О шыпасьяс гижөм.</p> <p>У,у шыпасьяс, \u\ шы. Ичөт да ыджыд у, У шыпасьяс гижөм.</p> <p>И,и шыпасьяс, \i\ шы. і шыпас.</p> <p>Ы,ы шыпасьяс, \y\ шы. Ыджыд да ичөт Ы,ы шыпасьяс гижөм.</p> <p>Асшөр лыддысьом. Коми мойдыяс.</p>

		<p>Э,э шыпасъяс, \э\ шы. Ичӧт да ыджыд э,Эгижӧм.</p> <p>Ӗ,ӧ шыпасъяс, \ӧ\ шы. Ичӧт да ыджыд ӧ,Ӗгижӧм.</p> <p>Н, н шыпасъяс, \н\ \н\ шыяс.Ичӧт да ыджыд н,Н гижӧм.</p> <p>С,с шыпасъяс, \с\ \с\ шыяс. Ичӧт да ыджыд с,С шыпасъяс гижӧм.</p> <p>Матигӧгӧрса олӧм.</p> <p>К,к шыпасъяс, \к\ шы. Шыпас гижӧм.</p> <p>Чери кыйӧм.</p> <p>М,м шыпасъяс, \м\ шы. Ичӧт да ыджыд м,Мгижӧм.</p> <p>З,з шыпасъяс, \з\ \з\ шыяс.Ичӧт да ыджыд з,З гижӧм .</p> <p>Параа гора да гортӧм согласнӧйяс.</p> <p>Р,р шыпасъяс, \р\ шы. Ичӧт да ыджыд р,Р шыпасъяс гижӧм.</p> <p>Арся вӧрын.</p> <p>Ш,ш шыпасъяс, \ш\ шы. Ичӧт да ыджыд ш,Ш гижӧм.</p> <p>Б,б шыпасъяс, \б\ шы. Ичӧт да ыджыд б,Б шыпасъяс гижӧм.</p> <p>Д,д шыпасъяс, \д\ \д\ шыяс. Ичӧт да ыджыд д,Д гижӧм.</p> <p>Т,т шыпасъяс, \т\ \т\ шыяс. Ичӧт да ыджыд т,Т гижӧм.</p> <p>В,в шыпасъяс, \в\ шы. Ичӧт да ыджыд в,В гижӧм.</p> <p>«Арся вӧрын» текст лӧсьӧдны велӧдчӧм.</p> <p>Й,й шыпасъяс, \й\ шы. Ичӧт да ыджыд й,Й гижӧм.</p> <p>П,п шыпасъяс, \п\ шы. Ичӧт да ыджыд п,П гижӧм.</p> <p>Л,л шыпасъяс, \л\ \л\ шыяс. Ичӧт да ыджыд л,Л гижӧм.</p> <p>Е,е шыпасъяс кыв водзын.Е,е шыпасъяс гижӧм.</p> <p>Е шыпас согласнӧй бӧрын.</p> <p>Небыд пас(ь). Небыд пас кыв помын.</p> <p>Небыд пас кыв шӧрын.</p> <p>Г,г шыпасъяс, \г\ шы. Ичӧт да ыджыд г,Г гижӧм.</p> <p>Я,я шыпасъяс кыв водзын. Я,я шыпасъяс гижӧм.</p>
--	--	---

		<p>Я шыпас согласной бөрын. Лавкаөн ворсөм,Диалог. Ю,ю шыпасъяс кыв водзын. Ю,ю шыпасъяс гижөм. Ю шыпас согласной бөрын. Ё,ё шыпасъяс кыв водзын. Ё,ё шыпасъяс гижөм. Ё шыпас согласной бөрын. Ж,ж шыпасъяс, \ж\ шы. Ж,ж шыпасъяс гижөм. Ч,ч шыпасъяс, \ч\ шы. Ч,ч шыпасъяс гижөм. Чужан му. Торйөдан небыд пас (ь). Текст «Тувсов серпас».План лөсьөдны велөдчөм. Торйөдан чорыд пас (ь). Диктант. \дж\ шыөн төдмасьөм. паськөдөм. \дз\ шыөн төдмасьөм. Кык дз-а кывъясөн төдмасьөм. \тш\ шыөн төдмасьөм.</p> <p>Торйөдан небыд да чорыд пасъяс дж, дз, тш бөрын. Ф,ф шыпасъяс, \ф\ шы. Ф,ф шыпасъяс гижөм. Ц,ц шыпасъяс, \ц\ шы. Ц,ц шыпасъяс гижөм. Х,х шыпасъяс, \х\ шы. Х,х шыпасъяс гижөм. Щ,щ шыпасъяс да найөс гижөм.</p>
3	Анбурбөрвывса кадколаст.	10 Серникузя. Кыв. Шы. Шыпас. Коми парма кывбурьясын.М.Лебедевлысь, А.Ванеевлысь, Ю.Васютовлысь, А.Некрасовлысь кывбурьяс лыддьөм. Біджыд шыпас. Согласной да гласной шыяс да шыпасъяс. Вөрса пемөсьяс йылысь вистьяс. Гласной шыяс да шыпасъяс. Лэбачьяс йылысь вистьяс лыддьөм да ас кывйөн виставны велөдчөм.

			Согласной шыяс да шыпасьяс. «Локтö гожöм» тема серти гижöдьяс.
--	--	--	---

Содержание. Коми кыв. 2 класс. 102 час.

Юкөн №	Юкөн нимьяс	Час лыд	Велöдантор
1	Серни	2	Серни.Öтка да морта-морт серни. Гижöда да гижтöм серни.
2	Кыв. Серникузя да текст.	4	Кыв, серникузя . Текст. Текстлөн тема. Юрним. Текстлөн шöр мöвп. Текстлөн тэчас
3	Кывтэчас да серникузя	11	Кывтэчас. Текст-серпас «Пу кор гылалан кад» Юöртана, юалана,чуксалана серникузяяс. Горöдана да абу горöдана серникузяяс Подробной изложение «Паляур» Подувпас Юöрпас Сюрöса да содтана юкöдьяс Диктант
4	Шы да шыпас	54	
4.1	Шы да шыпас	3	Шы да шыпас Анбур Нöдкыв дасьтöм
4.2	Гласной шыяс да шыпасьяс	1	Гласной шыяс да шыпасьяс
4.3	Согласной шыяс да шыпасьяс	5	Согласной шыяс да шыпасьяс Гора да гортöм согласной шыяс Опорной кывьяс. План Текстын серникузяяслөн йитчöм.
4.4	Слог	8	Слог Ударение. Логической ударение Кыв визьысь визьö вуджöдöм Й шыпаса кывьяс визьысь визьö вуджöдöм «Войвылö воис тöv» нима текст лöсьöдöм Текстлөн сикасьяс Текст-юöртöм
4.5	Параа чорыд да небыд согласнойяс да	23	Параа чорыд да небыд согласнойяс Небыд пас кыв помын Небыд пас кыв шöрын

4.6	налысь чорыдлун да небыдлун гижигөн пасйом	5	Небыд паса кывъяс визьысь визьö вуджöдöм Творчествоа изложение Е,Ё,Ю,Я- йота гласнойяс Согласной бöрын А да Я шыпасьяс Согласной бöрын У да Ю шыпасьяс Пудьясянкыв Согласной бöрын О да Ё шыпасьяс Юöртана письмö Согласной Э да Е шыпасьяс Согласной бöрын И да і шыпасьяс
4.7	Дз, дж, тш, шыа кывъяслөн гижанног	9	Дз шыа кывъяс Дж шыа кывъяс Мойдкыв Тш шыа кывъяс Дз, Дж, Тш шыпаса кывъяс визьысь визьö вуджöдöм
5	Кывсикасьяс	24	
5.1	Предмет, действие да признак нимьяс	1	Предмет, действие, признак нимьяс.
5.2	Эмакыв	12	Эмакыв Эмакывлөн лыд Б да ь торйöдан пасьяс Торйöдан ь да ь пасьяса кывъяс визьысь визьö вуджöдöм Морт нимьясын вичьясын да овьясын ыджыд шыпас Пемöс нимьясын ыджыд шыпас Кар, сикт,грезд, ю нимьясын ыджыд шыпас
5.3	Кадакыв	4	Кадакыв Текст-мöвпалöм
5.4	Кывберд	4	Кывберд
5.5	Кывбөр	3	Кывбөр
6	Öтвужья	5	Öтвужья кывъяс

	КЫВЪЯС		Кыввуж
7	Төдөмлун вынсьөдөм да донъялөм	2	Кыв.Серникузя Кывсикасьяс

Содержание.Коми кыв. 3 класс. 102 час.

Юкөн №	Юкөн нимьяс	Час лыд	Велөдантор
1	Төдөмлуньяс вынсьөдөм	11	Шыяс да шыпасьяс. Кыв.Серникузя. Текст. Тема. Шөр мөвп. Сетөм план серти изложение. Тшакьяс. Серникузяслөн йитчөм. Текст-юөртөм. Өтвыв план лөсьөдөмөн сочинение – юөртөм « Гожся лунө».
2	Гижанног	16	Кык дз-а кывьяс. Кык дз-а кывьяс вуджөдөм. Орчча кык өткодь небыд согласнөя кывьяс. Орчча кык разнөй небыд согласнөя кывьяс. Текст- серпасалөм. Өтвыв план лөсьөдөмөн сочинение – серпас «Видз вылын». Торйөдан Ъ да Ъ пасьяса кывьяс. Торйөдан Ъ да Ъ пасьяса кывьяс визьысь визьө вуджөдөм Текстын серникузяяс костын йитөдьяс. Деформируйтөм текст.
3	Кыв. Кывлөн тэчас.	8	Кывлөн тэчас. Кыввуж. Кыв вежлалан суффикс. Кыв артмөдан суффикс. <i>Кывдін.</i> Текстын юкөньяс костын йитөдьяс.Өтвыв план лөсьөдөмөн сочинение-серпас «Ар».
4	Кывсикасьяс	49	
4.1.	Кывсикаслөн кывввор вежөртас	1	Кывсикасьяс.
4.2.	Эмакыв	21	Эмакыв кызди ашөр кывсикас Эмакывлөн лыд серти вежласьөм Эмакывлөн вежлөг серти вежласьөм.

4.3	Нимвежтас	4	<p>Уна лыда эмакывъяслөн вежлөг серти вежласьём. Эмакывлөн вежлөг суффиксьяслөн гижанног. <i>Эмакывлөн морт серти вежласьём.</i> Рочысь пырём эмакывъяс гижанног. Текст- чолёмалём.Этш тодана кывъяс. Ловья да ловтём эмакывъяс.Эмакыв кыдзи кывсикас видлалём. Сложной эмакывъяс. Отвыв план лосьодёмён изложение « Тёлын».</p>
4.4	Кадакыв	17	<p>Свободной диктант Кывбёра эмакыв Нимвежтас Кывбёра нимвежтасьяс Письмё гижём Кадакыв кыдзи ашёр кывсикас Кадакывлөн лыд серти вежласьём Кадакывлөн морт серти вежласьём. Кадакывлөн кад серти вежласьём. Кадакывлөн өнiя кад. Кадакывлөн локтан кад. Кадакывлөн колян кад. 1 да 2 колян кад.</p>
4.5	Кывберд	6	<p>Текст –юёртёмын кадакывлөн кад. Отвыв план лосьодёмён да текст юрнималёмён изложение « Козин» <i>Кадакывлөн кывпод форма.</i></p> <p>Кывберд серникузяын. Кывберд. <i>Кывбердлөн артмём.</i> Бөрйём тема серти сочинение-серпасалём.</p>
5	Серникузя	18	<p>Серникузя. <i>Шуан мог серти серникузя сикасьяс.</i> <i>Шуанног серти серникузя сикасьяс.</i> Серникузяын сюрёса юкөдьяс. Серникузяын содтана юкөдьяс. Текст-мөвпалём. Сочинение-мөвпалём.Мича-мисьтём. Ас кежысь план лосьодёмён изложение. Чолёмалём гижём.</p>

Содержание. Коми кыв. 4 класс. 102 час

Юкӧн №	Юкӧн, нимъяс	Час лыд	Велӧдантор
1	Серникузя, серни да текст	10	Серникузя сикасьяс. Текст.Паськыд да векни тема. Текст сикасьяс да налӧн тэчас. Подробнӧй изложение. «Турияс». Текст-серпас. Серпас серти зарни ар йылысь текст лӧсьӧдӧм.
2	Кыв да кыввор вежӧртас серти	3	Кыввор вежӧртас. Матын вежӧртаса кывъяс. Паныд вежӧртаса кывъяс да ӧткодя юргысь кывъяс. Зумыд кывтэчасьяс.
3	Серникузя	9	Сюрӧса да содтана юкӧдьяс.Кывтэчас да серникузя. Ӧтсыма юкӧдьяса серникузяяс. Ӧтсыма юкӧдьяс костын да, и кывйитӧдьяс. Ӧтсыма юкӧдьяс костын а,но кывйитӧдьяс. Ӧтсыма юкӧдьяс костын чутӧк. Творчествоа изложение. «Кӧчиль». Свободнӧй диктант.
4	Шыяс да шыпасьяс	5	Гласнӧй да согласнӧй. Чорыд да небыд согласнӧйяс.Гора да гортӧм согласнӧйяс. Согласнӧйяс бӧрын і да и шыпасьяс. Ъ да Ъ торйӧдан пасьяс. Ъ- небыд пас. Коми да роч кывйын шыяс да шуанног ӧткодялӧм.
5	Кывлӧн тэчас	10	Кыввуж. Ӧтвужъя кывъяс да кыв формаяс. Кыввужйын шыяслӧн вежласьӧм. Усян да содтысян шыяс. Кыв вежлалан суффиксьяс. Кыв артмӧдан суффиксьяс. Сочинение «Медводдза лым». Кыв тэчас серти торъякыв видлалӧм. Кыв юкӧнъяс, кыв пытшкын налӧн ин да суффиксьяс костын лӧсялӧмъяс. План лӧсьӧдӧмӧн подробнӧй изложение «Том йӧзлӧн важся олӧмысь»
6	Эмакыв	18	Эмакывлӧн кыввор вежӧртас. Эмакывлӧн нимтан, асалан, босьтан, сетан, керан, керанторъя вежлӧгъяс. Ӧтвывтан,торйӧдан, могман, ина, петан,

			<p>пыран вежлөгъяс. Матыстчан, ылыстчан, вуджан, воан вежлөгъяс. Асалан суффикса эмакывъяслөн вежлөг серти вежласьём. Тема да серпас серти «Төвся гажөдчөмъяс» нима сочинение.</p> <p>Коймөд морта асалан суффикслөн стөч да төдсатор петкөдлөм. Четвертьса донъялан диктант грамматикаысь уджъясөн. Эмакыв артмөдысь суффиксъяс. Эмакыв гижанног. Аснимъяс, кывбөра эмакывъяс, отувтан вежөртаса тэчас эмакывъяс. Творчествоа изложение «Пыжөн ветлөм». Сложной эмакывъяс гижанног.</p>
7	Нимвежтас	5	<p>Первой, мөд, коймөд морта өтка да уна лыда нимвежтасъяс. Өтка лыда морта нимвежтасъяслөн вежлөг серти вежласьём. Уна лыда морта нимвежтасъяслөн вежласьём. Нимвежтас кыдзи кывсикас видлалөм.</p>
8	Кадакыв	17	<p>Кадакыв да сылөн вежөртас. Кывпод. Кадакывлөн вежласьём. Кадакывлөн морт серти вежласьём. . Наблюдайтөм серти сочинение «Төвся серпас». Кадакывлөн кыв вежлалан суффиксъяс. Соссяна кадакывъяс. Соссяна кадакывъяс гижанног. Кадакыв кыдзи кывсикас видлалөм. Кадакыв кыввужйын Й шыпас. Визь пыр гижсьысь кадакывъяс. .»Мездісны» текст серти дженьдөдөм изложение. Кадакывлөн кыв артмөдан суффиксъяс. Кадакывйын <i>дч, тч, чч</i> гижөм.</p>
9	Кывберд	16	<p>Кывберд да сылөн кыввор вежөртас. Мед- кывводза вывбердъяс. -<i>уник (іник)</i> суффикса кывбердъяс. Текст-серпас.Кывбердлөн коланлун. . Наблюдайтөм серти «Коми муө воис</p>

			<p>тулыс» нима текст лосьодом. -кодъ суффикса кывбердьяс. Кывбердын да эмакывкодъ кодъ гижанног орччодом. Ром петкодлысь тэчаса (сложной) кывбердьяс да налон гижанног. Визь пыр гижсьысь тэчаса кывбердьяс. Визь пыр гижсьысь паньид да отуван вежортаса тэчаса кывбердьяс. . Кывбердлон аслыполослун.</p>
10	Сложной серникузяс	9	<p>Сложной серникузяс. <i>И. а. но</i> кывйитодьяса сложной серникузяс. Кывйитодтом сложной серникузяс. <i>Мый, кор, кыдзи, кутшом, сы всна мый</i> кывйитодьяса сложной серникузяс. «Кырнышлон воштотор» нима текст серти творчества изложение.</p>

Тематическое планирование по коми языку 1 класс

Разделы	Количество часов	Примечание
Анбурводзвывса кадколаст	10 ч.	
Анбурдырся кадколаст	79 ч.	
Анбурбөрвывса кадколаст.	10 ч.	
Всего:	99 ч	

Тематическое планирование по коми языку 2 класс

№п/п	Название раздела	Количество часов	Примечание
1	Сёрни.	2	
2	Кыв,сёрникузя да текст.	4	
3	Кывтэчас да сёрникузя.	11	
4	Шы да шыпас.	54	
5	Кывсикасьяс.	24	
6	Отвужья кывьяс.	5	
7	Велөдөмторвынсьөдөм да мөдпөвсталөм	2	
	Итого:	102	

Тематическое планирование по коми языку 3 класс

№п/п	Название раздела	Количество часов	Примечание
1	Сёрни. Текст.	3	
2	Кыв да сылөнвежөртас	5	
3	Кывтэчас. Сёрникузя	10	
4	Шы да шыпас. Кывгижанног	9	
5	Кывлөнтэчас	9	
6	Эмакыв	22	
7	Кыв да сылөнвежөртас	4	
8	Нимвежтаслөнвежөртас	6	
9	Кадакыв	15	
10	Кывберд	10	
11	Велөдөмторвынсьөдөм да мөдпөвсталөм	9	
	Итого:	102	

Тематическое планирование по коми языку 4 класс

№п/п	Название раздела	Количество часов	Примечание
1	Сёрникузя,сёрни да текст.	9	
2	Сёрникузя.	10	
3	Шы да шыпас.	9	
4	Кывлон тэчас.	11	

5	Эмакыв.	17	
6	Нимвежтас.	5	
7	Кадакыв.	18	
8	Кывберд.	19	
9	Велөдөмторвынсьөдөм да мөдпөвсталөм	4	
	Итого:	102	

**Предмет велөдөмүн личностной, метапредметной да предметной
виччысян результатъяс
1 класс помалігөн**

Личностной УУД:

- гөгөрвоны морт олөмын сёрнилысь коланлунсө;
- гөгөрвоны мөд мортлысь сьөлөмкылөмъяс;
- петкөдлыны ассьяс эмоция;
- висьтавыны вөчөмтор дорө ассьяс отношение;

Метапредметной УУД:

Регулятивной УУД

- велөдысь отсөгөн висьтавыны уроклысь мог да тема;
- висьтавыны урок вылын вөчөмторлысь пөрадок;
- велөдчыны висьтавыны ассьяс версия;
- велөдчыны уджавны велөдысьөн сетөм план серти;

Познавательной УУД

- кужны вөдитчыны небөгөн (отсөг пасьяс,юриндалысь);
- текстысь, иллюстрацияысь аддзыны юалөмъяс вылө вочавидзөм;
- велөдысь отсөгөн лөсьөдны вөчөмтор серти кывкөртөд;
- преобразуйтны информация ;
- ас кывйөн висьтавыны нейджыд текст;

Коммуникативной УУД

- висьтавыны ассьяс мөвпъяс (сёрникузяөн либө нейджыд текстөн)
- кывзыны да гөгөрвоны мукөдъяслысь сёрни;
- велөдчыны уджавны гозйөн;

Предметной:

воспитанникъяс төдөны:

- коми кывйысь став шысө да шыпассө;

- шы да шыпас костын торъялөмъяссө (шы шуам да кылам, шыпас гижам да аддзам).

-гласнөй да согласнөй костын торъялөмсө;

воспитанникъяс кужоны:

-Кывны да казавны кывйысь шыяс, корсьны найос кывъясысь да төдмавны инсө;

-торйөдны өта-мөдсьыс гласнөй да согласнөй шыяс да шыпасьяс;

-висьтавны кывъясын слогъяслысь да шыяслысь сьорсьөн-бөрсьөн мунөмсө, шуны найос колана ногөн;

-индыны серникузясысь кывьяс;

-гижны ыджыд да ичөт шыпасьяс, йитлыны найос өта –мөдыскөд;

-лыддыны быдса кывъясөн, кузь кывъяссө- слогъясөн (20-25 кыв);

-корсьны велөдысь отсөгөн текстсысь төдчана мөвп;

-висьтавны лыддьом гижөдлысь сюрөссө өтвыв дасьтысьом бөрын (юалөмъяс отсөгөн да натөг);

-лөсьөдны велөдысь отсөгөн да висьтавны серпас серти 3-4 серникузя текст;

-донъявны велөдысь отсөгөн ёрта-ёртлысь висьтсө, төдчөдны бур боксянь да висьтавны вөзйөмъяс;

- вежавидзөмөн, этш төдөмөн сёрнитны ёртъяскөд, велөдыськөд, верстьө йөзкөд, пыдди пуктыны сёрни дорө корөмъяс: висьтавны дженьыда да гөгөрвоана; висьтавны сөмын сы йылысь, мый бура төдан; кужны кывзыны сийос, кодкөд сёрнитан; кужны аттьөавны-чолөмавны, янсөдчигөн шуны колана кыв;

- гижны сёрникузясысь медводдза кывсө ыджыд шыпассянь, сёрникузя помын пуктыны чут;

- гижны дөска вылысь либө небөгысь ки помысь гижөм либө печатайтөм кывьяс, сёрникузяс слогъясөн да быдса кывъясөн (10 кыв);

- слогъясөн да быдса кывъясөн гижны кылөм серти 3-4 кывья сёрникузяс (15 кыв).

- гижны юрвежысь 1-2 дженьыдик сёрникузя (6-7 кыв);

воспитанникъяслөн эм позянлун төдмавны (макс):

- параа чорыд да небыд согласнөйяс;

- паратөм чорыд да небыд согласнөйяс;

воспитанникъяслөн эм позянлун велавны (макс):

- йитлыны уна ногөн сёрникузясын кывъяссө;

- висьтавны ас йылысь да ёрт йылысь, ворсөмъяс да удж йылысь, пемөс, вөр-ва да звер-пөтка йылысь (3-4 сёрникузя);

- висьтавны, мый йылысь гижөма ас кежын лыддьом текстын (лист бок джын);

- гижны ыджыд шыпассянь морт нимъяс, овьяс да вичьяс;

- гижигөн вуджөдны кывьяс өти визьысь мөдө слогъясөн;

- вуджөдны рочысь комиө.

2 класс помалігөн

Личностной УУД:

- гөгөрвоны морт олөмын сёрнилысь коланлунсө;
- гөгөрвоны да висьтавыны ас сёлөмкылөмьяс;
- гөгөрвоны мөд мортлысь сёлөмкылөмьяс, сочувствуйтны;
- петкөдлыны ассъыс эмоция;
- старайтчыны бурмөдны ас сёрни;
- гижтөм да гижөда сёрнилысь казавны аслыспөлөслуньяс (интонация, өд, рөм, кыв бөрйөм, чут либө горөдан пас,)

Метапредметной УУД:

Регулятивной УУД

- велөдысь отсөгөн висьтавыны уроклысь мог да тема;
- висьтавыны урок вылын вөчөмторлысь пөрадок;
- велөдчыны висьтавыны ассъыс версия;
- велөдчыны уджавны велөдысьөн сетөм план серти;

Познавательной УУД

- кужны вөдитчыны небөгөн (отсөг пасьяс,юриндалысь);
- текстлысь, иллюстрациялысь аддзыны юалөмьяс вылө вочавидзөм;
- велөдысь отсөгөн вөчны кывкөртөд;
- преобразуйтны информация (вөдитчыны схемаөн);
- ас кывйөн висьтавыны нейджыд текст;

Коммуникативной УУД

- висьтавыны ассъыс мөвпьяс (сёрникузяөн либө нейджыд текстөн)
- кывзыны да гөгөрвоны мукөдьяслысь сёрни, гөгөрвоны висьталөмторлысь темасө;
- велөдчыны уджавны гозйөн;
- мичаа лыддыны текст;

Предметной:

воспитанникъястөдөны:

- коми кывйысь шыпас нимьяс;
- анбурын шыпасьяслысь сёрсьөн-бөрсөм мунөм;
- гласной да согласной шыяслысь аслыспөлөслунсө;
- параа да паратөм чорыд да небыд согласнойяслысь аслыспөлөслунсө;
- параа да паратөм гора да гортөм согласнойяслысь аслыспөлөслунсө;
- гижөдын согласнойяслысь *е,ё,ю,я,и,ь* шыпасөн небыдлунсө пасйөм;
- гижөдын согласнойяслысь *э,о,у,а,і* шыпасьясөн чорыдлунсө пасйөм;
- өтвужья кывьяслысь аслыспөлөслунсө;
- сёрникузялысь аслыспөлөслунсө; сёрникузяын сюрөса юкөдьяс: подувпас да юөрпас;

- текстлысь аслыспөлөслунсө, сылысь артмөмсө;

- сёрникузя помын пунктуация пасьяс: чут, горөдан пас, юалан пас;

воспитанникьяс кужөны:

- торйӧдны шы да шыпас;
- торйӧдны ӧта-мӧдсьыс гласнӧй да согласнӧй шыяс;
- торйӧдны параа чорыд да небыд согласнӧй шыяс;
- торйӧдны паратӧм чорыд да небыд согласнӧйяс;
- вуджӧдны гижигӧн кывъяс ӧти визъысь мӧдӧ слогъясӧн;
- пасйыны кывъясын параа согласнӧй шыяслысь небыдлунсӧ *и,е,ё,ю,я, ь* шыпасъясӧн;
- гижны параа чорыд согласнӧйяс бӧрын *і,э,о,у,а* шыпасъяс;
- гижны *ф-п, х-к,ц-ч, щ, дз, дж, ти* шыпаса кывъяс;
- вайӧдны ӧтвужъя кывъяс, индыны кокныд кывъясысь кыввужсӧ;
- торйӧдны да казавны предмет, признак да действие петкӧдлысь кывъяс;
- гижны ыджыд шыпасянь йӧз, пемӧс, кар, сикт, грезд, ю нимъяс;
- гижны торйӧн кывбӧр;
- уна лыда эмакывйын *-яс* водзвылын гижны торйӧдан *Ь* да *Ъ* пасъяс;
- пуктыны сёрникузя помӧ чут, горӧдан да юалан пас;
- йитлыны сёрникузяын кывъяссӧ *кодӧ? мый? кутшӧм? мый вӧчӧ?* юалӧмъяс отсӧгӧн;
- индыны юалӧмъяс отсӧгӧн сёрникузяысь сюрӧса юкӧдъяс;
- висътавны правилӧяс вылӧ мыджсьӧмӧн кывъяслысь гижанногсӧ;
- видзӧдӧмӧн гижны печатнӧй шыпаса сёрникузяяс да текст быдса кывъясӧн, колана гижан серӧн: велӧдчан во ӧти джынъяс – 12-15 кыв, мӧд джынъяс – 20-25 кыв;
- кылӧм серти гижны быдса кывъясӧн сёрникузяяс да текст: велӧдчан во ӧти джынъяс – 20-25 кыв, мӧд джынъяс – 30-35 кыв;
- гижны юрвежысь 12-15 кывъя текст;

воспитанникъяслӧн эм позянлун тӧдмавны (макс):

- висъталан могъяс серти прӧстой сёрникузяяслысь сикасъяс: юӧртана, юалана, чуксалана;
- шуанног серти сёрникузяяслысь сикасъяс: абу горӧдана да горӧдана.

воспитанникъяслӧнэм позянлун велавны (макс):

- видлавны кывсӧ фонетика боксянь;
- гижны велӧдыськӧд видлалӧм бӧрын юалӧмъяс либӧ план серти 30-35 (ӧти во джынъяс) да 35-40 (мӧд во джынъяс) кывъя изложение;
- гижны велӧдыськӧд ӧтвыв лӧсьӧдӧмӧн 4-5 сёрникузя (25-30 кывъя) сочинение;
- бырӧдны велӧдыськӧд ӧтвыв уджын творчествоа уджъясысь сёрни да гижанног боксянь тырмытӧмторъяс: мый оз лӧсяв тема сертиыс, мый колӧ содтыны тӧдчанасӧ, мый йылысь колӧ гижны паськыдджыка да мукӧд.

3-4 класс помалігӧн

Личностнӧй УУД:

- гӧгӧрвоны да висътавны ас сьӧлӧмкылӧмъяс;
- гӧгӧрвоны да висътавны мукӧдлысь сьӧлӧмкылӧмъяс; кужны сочувствуйтны мукӧдлы;

- сьолөмөн кывны чужан кывлысь мичлунсö; старайтчыны бурмөдны ас сёрни;
- радейтны да пыдди пуктыны ас му; ас кыв да культура;
- пыдди пуктыны мукöд кывъя йöзлысь культурасö;
- лыддысьöм да авторкöд морта сёрни нуöдöм дорö интерес;
- гижöм дорö интерес да ас гижöдъяс дасьтыны көсйöм;
- кыв велöдны көсйöм;
- ас шуöмтор да гижöмтор вöсна старайтчыны кывкутны.

Метапредметнöй:

Регулятивнöй УУД:

- велöдыськöд ,а сэсса ас кежысь висьтавны уроклысь темасö да могъяссö;
- велöдыськöд лöсьöдны велöдчан проблема бырöдан план;
- уджавны план серти, корректируйтны ас удж;
- велöдыськöд öтув лöсьöдны удж донъялан критерийяс да на серти донъявны ас удж и мукöдлысь уджсö.

Познавательнöй УУД:

- лыддыны-аддзыны текстысь информация сикасьяс (фактуальнöй, подтекстöвöй, концептуальнöй);
- вöдитчыны лыддысьöмлөн сикасьясөн (туялана,öдйö лыддьöм, тöдмасына);
- перйыны информация, кодöс сетöма разнöй формаын (текст, иллюстрация, таблица,схема);
- вуджöдны информациясö öти формаысь мөдö (лöсьöдны план, таблица, схема);
- вöдитчыны кывчукөръясөн, справочникъясөн;
- уна ногөн корсьны , чукöртны,видлавны информация;
- вöчны анализ да синтез, обобщение, кужны классифицируйтны, аддзыны сэтшöмöс жö;
- аддзыны причинно-следственнöй йитöдъяс;
- лöсьöдны мөвпалöмъяс.

Коммуникативнöй УУД:

- кужны висьтавны ас мөвпъяс вомгорөн и гижöмөн сёрнитан ситуациясö пыдди пуктöмөн;
- висьтавны да дорйыныас видзöдлас;
- кужны вöдитчыны öтка да морта-морт сёрниөн;
- разнöй коммуникативнöй могъяс олөмö пöртigөн вöдитчыны лöсялана сёрни средствоясөн;
- кывзыны да кывны мукöдъяссö, старайтчыны гөгөрвоны мөд сикас видзöдлас, лоны дасьөн ас видзöдлас вежыштавны;
- кужны сернитчыны öтувъя удж вöчигөн(öтвылысь пуктыны мог, корсьны петан туйяс, юкны удж,öти кывйö локны);
- сетны юалöмъяс.

Предметнöй:

3 класс помалigөн

воспитанникъяс тӱдӱны:

- текстлысь признакъяс: тема, шӱр мӱвп, мӱвп сӱвмӱм, тӱчас;
- текст сикасъяс: юӱртӱм, серпасалӱм, мӱвпалӱм;
- кывлысь тӱчас: кыввуж, кывдӱн, кыв вежлалан суффиксъяс; эмакывлысь, кадакывлысь, кывбердлысь медтшӱкыда паныдасьлысь кыв артмӱдан суффиксъяс;
- нимъяс да налысь вежӱртас;
- кывсикас нимъяс да налысь вежӱртас: эмакыв, кадакыв, кывберд, морта нимвежтас, кывбӱр;
- сӱрникузя, сӱрникузяын подувпас, юӱрпас ла содтана юкӱдъяс;

воспитанникъяс кужӱны:

- признакъяс серти тӱдмавны текст: юрним, мӱвп сӱвмӱм, медводдза да медбӱръя сӱрникузяын ӱтитор йылысь висьталӱм;
- торйӱдны ӱта-мӱдсьыс текст-юӱртӱм, текст-серпас, текст-мӱвпалӱм;
- тӱдмавны текстсӱ жанр боксянь: кывбур, нӱдкыв, мойд, чолӱмалӱм, корӱм;
- аддзыны текстысь сӱрникузяяс йитысь кывъяссӱ (морта нимвежтасъяс *найӱ, сийӱ, мукӱд кывъяс вежысь сӱни, тани, сӱки, сидзи, татчӱдз, сы понда кывъяс*);
- сетӱм тема, юрним да серпас серти лӱсьӱдны текст;
- вайӱдны торйӱдӱм кывъяс дорӱ антоним, синоним да ӱтвужъя кыв;
- аддзыны кывъясысь кыввуж, кывдӱн, кыв вежлалан, кыв артмӱдан суффиксъяс, видлавны кывсӱ тӱчас серти, вайӱдны ӱтвужъя кывъяс; тӱдмавны тӱчаса кывъяслысь артманногсӱ;
- тӱдмавны текстысь эмакыв, сылысь лыд, вежлӱг форма, вайӱдны эмакывъяс, сувтӱдны юалӱм;
- аддзыны да тӱдмавны кадакыв, сылысь лыд да кад, сувтӱдны юалӱм, аддзыны кывпод;
- юалӱм серти аддзыны кывберд, тӱдмавны вежӱртассӱ;
- текстысь, сӱрникузясысь аддзыны морта нимвежтасъяс: *ме, тӱ, сийӱ, ми, ти, найӱ*; тӱдмавны налысь лыд да морт формасӱ;
- аддзыны да торйӱдны текстысь сӱрникузя, лӱсьӱдны разнӱй сикаса сӱрникузяяс, вӱдитчыны наӱн сӱрниын;
- аддзыны сӱрникузяысь сюрӱса да содтана юкӱдъяс;
- синтаксис боксянь видлавны сӱрникузя: мог, шуанног серти, сюрӱса да содтана юкӱдъяс;
- ӱтвыв аддзыны да бырӱдны сяма (творчества) уджъясысь сӱрни да гижанног боксянь тырмытӱмторъяс;
- правилӱяс вылӱ мыджсьӱмӱн висьтавны кывъяслысь гижанногсӱ;
- асланыс сӱрниын вӱдитчыны вежавидзана кывъясӱн;
- видлавны да донъявны этш боксянь ӱта-мӱдлысь сӱрни;
- колана ногӱн вӱдитчыны велӱдчан небӱгын сетӱм пасйӱдъясӱн да вӱчны гижӱда уджъяс;
- каллиграфия боксянь колана ног гижавны шыпасъяс, кывъяс,

- сёрникузяяс; гижигён торксытөг йитны өта-мөдыскөд шыпасьяс; видзөдөмөн гижны печатной шыпаса текст (өти во джынъяс 28-30 кыв, мөд джынъяс – 35-40 кыв);
- кылөм серти гижны донъялан диктант: өти во джынъяс 40-45 кыв, мөд во джынъяс – 50-55 кыв.
- гижны өтвыв уджалөм бөрын изложение (60-70 кыв);

велөдчысьяслөн эм поэялун велавны (макс):

- торйөдны өта-мөдсьяс художествоа да сёрнитан гижөдьяс;
- торйөдны сетөм текстьсь веськыд да вуджөдан вежөртаса кывьяс;
- сувтөдны эмакывьяс нимтан вежлөгын 1,2,3 морта формаө;
- лыддыны, видлавны да донъявны ёртлысь уджсө;
- гижны сочинение (40-50 кывья) план серти, өтвыв лөсьөдөм либө сетөм план серти, сетөм юрним либө серпас серти.

4 класс помалігөн

воспитанникьяс төдөны:

- эмакывлысь, кывбердлысь, морта нимвежтаслысь, кадакывлысь признакьяс да вежласьөм;
- сёрникузяын өтсыма юкөдьяс;
- висьталан мог серти юөртана, юалана да чуксалана сёрникузя;
- шуанног серти горөдана да абу горөдана сёрникузя;
- сюрөса да содтана юкөд;
- өтсыма юкөдьяса сёрникузя;
- кывлысь өти да уна вежөртас;
- кывлысь тэчас: кыввуж, кыв вежлалан суффикс, кывдін, кыв артмөдан суффикс;
- эмакывлысь вежлөг вежөртасьяс;
- морта нимвежтаслысь лыд, морт да вежлөг серти вежласьөм;
- кадакывлысь кывпод;
- соссяна кадакывьяс;

воспитанникьяс кужөны:

- гижны уджтасын индөм орфограммаяс да гөгөрвоөдны правилөясөн;
- аддзыны сёрникузяысьөтсыма юкөдьяс да пуктыны чүтік өтсыма юкөдьяс костө;
- индыны да вежлавны эмакыв лыд, морт да вежлөг серти;
- аддзыны текстьсь кывберд, төдмавны вежөртассө да индыны кывбердлысь лыдсө (сулалө кө эмакыв бөрын юөрпас пыдди);
- аддзыны текстьсь морта нимвежтас, төдмавны сылысь лыд, морт да вежлөг; вежлавны нимвежтассө лыд да вежлөг серти;
- аддзыны текстьсь кадакыв, төдмавны сылысь лыд, морт да кад, вежлавны кадакывсө лыд, морт да кад серти;
- небөгын сетөм отсөг серти видлавны кыв шы да шыпас, кывсикас

да кывлөн тэчас боксянь;

- видзөдөмөн гижны өти во джынъяс 45-50 кыв, мөд во джынъяс – 55-60 кыв;
- гижны кылана диктант өти во джынъяс 60-65 кыв, мөд во джынъяс – 65-75 кыв;
- лосьөдны план, а сэсса сы серти гижны изложение (80-90 кыв);

воспитанникъяслөн эм позянлун төдмавны(макс):

- кывлысь веськыд да вуджөдан вежөртас;
- серпасалана кыв;
- художествоа да наука гижөд;
- кыввужйын да суффиксын в//л шыяс вежласьом, кыввужйын [й], [к],[м],[т] содтана шыяс;
- кывйитөда да кывйитөдтөм сложной сёрникузя;

воспитанникъяслөн эм позянлун велавны(макс):

- кужөмөн вөдитчыны да гижны нимтан вежлөга эмакывлөн 1, 2, 3 морта өтка лыда асалан суффиксыя: -өй, -ыд, -ыс;
- аддзыны текстысь серпасалан (изобразительной) кывъяс;
- небөгын сетөм отсөг серти видлавны сёрникузя синтаксис боксянь да петкөдлыны сійөс схемаөн;
- лосьөдны план, бөрийыны кывтэчасьяс, сёрникузяяс, дасьтыны да гижны 60-70 кывъя сочинение;
- тшөктөм серти донъявны ассыс да ёртлысь коми кывйысь удж;
- аддзыны да бырөдны творчествоа уджъясысь гижанног, грамматика да сёрни боксянь тырмытөмторьяс;
- ас кежысь уджъяс вөчигөн вөдитчыны кывкудъясөн;
- лосьөдны уна сикас текст: небөг вылө дженьыд сюрөса гижөд (аннотация); мыйкө вөчны велөдөм (инструкция); письмө; лоөмтор йылысь репортаж сяма висьт гажөдчөм либө нимлун вылө корана текст (текст-корөм); чолөмалана текст (праздникөн кодөскө чолөмалөм) да мукөд;
- лосьөдны журналө юөра гижөд.